

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

I. Μη λογοτεχνικό κείμενο

« Οι ανθρώπινες σχέσεις »

Είναι γνωστό ότι τα ωραία πράγματα δεν αγοράζονται, δεν στοιχίζουν ακριβά, είναι εύκολο να τα βρούμε μέσα μας και γύρω μας και στους ανθρώπους που αγαπούμε. Κι όμως εμείς προσπερνούμε τα τόσο πολύτιμα και χωρίς καθόλου κόστος και στρεφόμεστε αποκλειστικά στο ανελέητο κυνηγητό κέρδους για την απόκτηση όλο και περισσότερων υλικών αγαθών που όταν δεν αποκτούμε αισθανόμαστε δυστυχισμένοι και αποτυχημένοι. Δυστυχώς δεν έχουμε καταλάβει ακόμη ότι η μεγαλύτερη αποτυχία μας και το μεγαλύτερο κακό που έχει κάνει και που μπορεί να συνεχίσει να κάνει η οικονομική κρίση, είναι στις σχέσεις των ανθρώπων... Εκεί και μόνο εκεί έγκειται η μεγαλύτερη και σημαντικότερη αποτυχία.

Η απομόνωση, η αποξένωση, η απομάκρυνση από τους φίλους μας, από τους γύρω μας είναι κάτι που λίγο πολύ έχει επηρεάσει όλους μας. Οι έξοδοί μας έχουν μειωθεί και βρισκόμαστε όλο και λιγότερο με φίλους, με τους δικούς μας ανθρώπους. Ο καθένας έχει κλειστεί στον εαυτό του, στο κλουβί του, στο σπίτι του. Πολύ συχνά χρησιμοποιείται η δικαιολογία της δουλειάς είτε γιατί θέλουμε να αποφύγουμε καταστάσεις, είτε γιατί δεν έχουμε τη δυνατότητα να υλοποιήσουμε απλά πραγματάκια, όπως το να κανονίσουμε μια συνάντηση με φίλους. Το γεγονός ότι ο καθένας μας σκέφτεται πώς θα γίνει να μην ξοδέψει χρήματα, μας κάνει να προτιμούμε να μείνουμε μόνοι μας, στο σπίτι μας και όχι να βρεθούμε με κόσμο, με άλλους ανθρώπους που τόσο απαραίτητο είναι για την ψυχική μας ισορροπία και διάθεση. Τείχη έχουν δημιουργηθεί γύρω μας κι εμείς δεν κάνουμε τίποτα για να τα γκρεμίσουμε. Αντιθέτως, τα κάνουμε όλο και πιο ψηλά γιατί έτσι πιστεύουμε ότι θα 'μαστε καλύτερα προστατευμένοι και ασφαλείς... Προστασία όμως από τι; Από τις αληθινές και ανθρώπινες σχέσεις;

Μα, το μόνο που πρέπει να κάνουμε είναι να σκεφτούμε πως η ευτυχία δεν είναι κάτι που μετριέται ούτε με χρήμα, ούτε με επαγγελματική επιτυχία. Δεν υπάρχει ευτυχισμένη ζωή αλλά ευτυχισμένες στιγμές και οι ευτυχισμένες στιγμές είναι τόσο απλές, τόσο καθημερινές, τόσο εύκολο για τον καθένα να τις γευτεί, αρκεί να το θέλει. Κρατώντας αποστάσεις από τους γύρω μας δεν αφήνουμε και τους άλλους να μας προσεγγίσουν και δεν πρόκειται ποτέ να νιώσουμε την αληθινή ευτυχία. Και η ευτυχία ως έννοια είναι τόσο απλή. Δεν χρειάζεται να χαλάσουμε ούτε ένα ευρώ αρκεί να καθίσουμε και να αναπολήσουμε ωραίες στιγμές που ζήσαμε στο παρελθόν και να θελήσουμε όσο γίνεται να τις ξαναζήσουμε. Εμπειρίες των παιδικών μας χρόνων, φάρσες που κάναμε με τους φίλους μας, μοναδικές και όμορφες στιγμές... πραγματικά όμορφες.

Η πραγματική ευτυχία δεν βρίσκεται στις μεγάλες ιδέες και στα όνειρα τα μεγάλα και δεν θα την αποκτήσουμε ποτέ όταν συνοδοιπόροι μας είναι η ματαιοδοξία, η υπεροψία και ο εγωκεντρισμός... Σ ένα φίλο ,σε μια αγκαλιά και σ' ένα άγγιγμα είναι πολύ πιο εύκολο να τη βρούμε... Αυτή η παράσταση ζωής δεν κοστίζει τίποτα. Μας δίνεται απλόχερα και μας διδάσκει πως είναι βαριά αρρώστια το να μην είσαι αλλά και να μην θέλεις τίποτα να είσαι για κανένα παρά μόνο για τον ίδιο σου τον εαυτό. «Μπορούμε ακόμα μια ζωή να ζήσουμε καινούρια, αντί να μαραζώνουμε σαν τον κομμένο δυόσμο. Φτάνει να κάνουμε πανιά σαν τους Θαλασσοπόρους που, μια πατρίδα αφήνοντας εύρισκαν έναν κόσμο», όπως είπε και ο Κ.Ουράνης.

17-9-12, εφημερίδα «ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ»

1^η δραστηριότητα

α) Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100 λέξεις.
(7 μονάδες)

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

β) Να δώσετε στις παρακάτω διατυπώσεις τον χαρακτηρισμό «σωστό» ή «λάθος» ανάλογα με το αν αποδίδεται σωστά ή όχι το νόημα του κειμένου. Να αιτιολογηθεί η απάντησή σας με αναφορές από το κείμενο:

- Η μεγαλύτερη δυστυχία που έφερε η οικονομική κρίση είναι ότι οι άνθρωποι δυσκολεύονται να αγοράσουν υλικά αγαθά.
- Οι άνθρωποι προτιμούν να μένουν στο σπίτι μόνοι τους για να μη ξοδέψουν χρήματα.
- Όσο ο άνθρωπος απομακρύνεται από το συνάνθρωπό του αδυνατεί να νιώσει πραγματική ευτυχία.
- Για να αγγίξει το άτομο την ευτυχία πρέπει να πάψει να σκέφτεται ατομικιστικά.

(8 μονάδες)

2^η δραστηριότητα

α) «Μα το μόνο... πραγματικά όμορφες». Να βρεθεί η μέθοδος ανάπτυξης και η δομή της 3^{ης} παραγράφου.

(5 μονάδες)

β) Να αιτιολογήσετε την χρήση α' πληθυντικού προσώπου σε όλο το κείμενο.

(2 μονάδες)

γ) Στο κείμενο χρησιμοποιείται ως τρόπος πειθούς και η επίκληση στην αυθεντία. Αφού βρείτε την αυθεντία να αιτιολογήσετε την επιλογή του συγκεκριμένου τρόπου πειθούς από τον συγγραφέα.

(3 μονάδες)

3^η δραστηριότητα

«Κρατώντας αποστάσεις από τους γύρω μας δεν αφήνουμε και τους άλλους να μας προσεγγίσουν και δεν πρόκειται ποτέ να νιώσουμε την αληθινή ευτυχία». Με αφορμή την φράση αυτή σας ζητήθηκε από τον φιλόλογο της τάξης σας να γράψετε ένα δοκίμιο πειθούς 200 λέξεων στο οποίο θα αναπτύσσετε τις απόψεις σας σχετικά με τα αίτια που οδηγούν σήμερα σε κρίση τις ανθρώπινες σχέσεις.

(20 μονάδες)

II. Λογοτεχνικό κείμενο

Ο εγωιστής γίγαντας

...Κάθε απόγευμα, γυρίζοντας από το σχολείο, τα παιδιά πήγαιναν να παίξουν στον κήπο του γίγαντα. Ήταν ένας μεγάλος, πανέμορφος κήπος με απαλό πράσινο γρασίδι. Εδώ κι εκεί στο χορτάρι ορθώνονταν ωραία λουλούδια σαν αστέρια, υπήρχαν δώδεκα ροδακινιές που την γέμιζαν ρόδινα μαργαριταρένια ανθάκια, το φθινόπωρο βάραιναν από τους πλούσιους καρπούς. Τα πουλιά κάθονταν στα δέντρα τραγουδούσαν τόσο γλυκά, που τα παιδιά σταματούσαν τα παιχνίδια τους για να τ' ακούσουν. «Τι ευτυχισμένα που είμαστε εδώ!» φώναζαν το ένα στ' άλλο.

Μια μέρα, ο γίγαντας γύρισε[...] Όταν έφτασε, είδε τα παιδιά να παίζουν στον κήπο. «Τι κάνετε εδώ;» φώναξε με πολύ άγρια φωνή, και τα παιδιά έφυγαν τρέχοντας. «Ο κήπος μου είναι δικός μου» είπε ο γίγαντας «δεν είναι δύσκολο να το καταλάβει κανείς αυτό, και δε θα επιτρέψω να παίζει κανείς εδώ μέσα εκτός από μένα». Έχτισε λοιπόν μια ψηλή μάντρα ολόγυρα κι έστησε μια ταμπέλα. ΟΙ ΠΑΡΑΒΑΤΕΣ ΘΑ ΔΙΩΚΟΝΤΑΙ.

Ήταν ένας γίγαντας πολύ εγωιστής. Τα καημένα τα παιδιά τώρα δεν είχαν πουθενά να παίζουν. Προσπάθησαν να παίξουν στο δρόμο, αλλά ο δρόμος ήταν γεμάτος σκόνη και κοφτερές πέτρες, και

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

δεν τους άρεσε. Περιτριγύριζαν την ψηλή μάντρα όταν τέλειωναν τα μαθήματα τους και μιλούσαν για τον όμορφο κήπο πίσω της. «Τι ευτυχισμένα που ήμασταν εκεί!» έλεγαν το ένα στ' άλλο.

Ύστερα ήρθε η άνοιξη κι ολόκληρη η χώρα γέμισε μπουμπούκια και μικρά πουλιά. Μόνο στον κήπο του εγωιστή γίγαντα ήταν ακόμη χειμώνας. Τα πουλιά δεν είχαν όρεξη να τραγουδήσουν εκεί μέσα, γιατί δεν υπήρχαν καθόλου παιδιά, και τα δέντρα ξέχασαν να βγάλουν μπουμπούκια. Μια μέρα, ένα όμορφο λουλούδι πρόβαλε το κεφάλι του απ' το χορτάρι, μα μόλις είδε την ταμπέλα, λυπήθηκε τόσο πολύ για τα παιδιά, που τρύπωσε πάλι στο χώμα κι αποκοιμήθηκε. Οι μόνοι που χάρηκαν ήταν το χιόνι κι η παγωνιά. [...]«Δεν καταλαβαίνω γιατί καθυστερεί τόσο πολύ η άνοιξη» έλεγε ο εγωιστής γίγαντας, καθισμένος στο παράθυρο και κοιτάζοντας τον παγωμένο κατάλευκο κήπο του-«ελπίζω ν' αλλάξει ο καιρός».

Η άνοιξη όμως δεν ήρθε ποτέ, ούτε το καλοκαίρι. Το φθινόπωρο έφερε χρυσούς καρπούς σ' όλους τους κήπους, αλλά στον κήπο του γίγαντα δεν έδωσε κανέναν. «Είναι υπερβολικά εγωιστής» είπε. Κι έτσι, βασίλευε πάντα ο χειμώνας, κι ο βοριάς και το χαλάζι κι η παγωνιά και το χιόνι χόρευαν ανάμεσα στα δέντρα.

Ένα πρωί, ο γίγαντας ήταν ξαπλωμένος στο κρεβάτι του όταν άκουσε μια πολύ όμορφη μουσική! Ηχούσε τόσο γλυκιά στ' αυτιά του σαν να περνούσαν από κει οι μουσικοί του βασιλιά. Στην πραγματικότητα, δεν ήταν παρά μια μικρή καρδερίνα που τραγουδούσε έξω απ' το παράθυρο του, αλλά είχε τόσο καιρό ν' ακούσει πουλί να κελαηδάει στον κήπο του, που του φάνηκε η πιο όμορφη μουσική στον κόσμο. Έπειτα το χαλάζι σταμάτησε να χορεύει πάνω από το κεφάλι του, ο βοριάς έπαψε να βρυχιέται κι ένα εξαιρετικό άρωμα έφτασε από τ' ανοιχτό τζάμι. «Μου φαίνεται πως ήρθε επιτέλους η άνοιξη» είπε ο γίγαντας και πετάχτηκε απ' το κρεβάτι και κοίταξε έξω. Τι είδε; Είδε ένα υπέροχο θέαμα. Από ένα μικρό άνοιγμα στη μάντρα τα παιδιά είχαν τρυπώσει στον κήπο κι ήταν σκαρφαλωμένα στα κλαδιά των δέντρων. Σε κάθε δέντρο που έβλεπε ήταν κι ένα παιδάκι. Και τα δέντρα χαίρονταν τόσο πολύ που ξανάβλεπαν τα παιδιά, που είχαν σκεπαστεί με μπουμπούκια και ανέμιζαν απαλά τα μπράτσα τους πάνω από τα κεφάλια των παιδιών. Τα πουλιά πετούσαν ολόγυρα τιτιβίζοντας ξετρελαμένα, και τα λουλούδια σήκωναν το κεφάλι τους απ' το πράσινο χορτάρι και γελούσαν. Ήταν μια πανέμορφη σκηνή, και μόνο σε μια γωνιά ήταν ακόμη χειμώνας.

Ήταν η πιο μακρινή γωνιά του κήπου, κι εκεί στεκόταν ένα αγοράκι. Ήταν τόσο μικροκαμωμένο, που δεν μπορούσε να φτάσει τα κλαδιά του δέντρου κι έκανε κύκλους γύρω του κλαίγοντας πικραμένο. Το καημένο το δέντρο ήταν ακόμη σκεπασμένο με χιόνι και πάγο, κι ο βοριάς φύσαγε και βρυχιόταν από πάνω του. «Ανέβα, αγοράκι!» έλεγε το δέντρο, και λύγιζε τα κλαδιά του όσο πιο χαμηλά μπορούσε. Αλλά το αγοράκι ήταν υπερβολικά μικροκαμωμένο.

Κι η καρδιά του γίγαντα έλιωσε καθώς κοίταξε έξω. «Τι εγωιστής που ήμουν!» είπε «τώρα καταλαβαίνω γιατί δεν ερχόταν εδώ η άνοιξη. Θ' ανεβάσω το αγοράκι στο δέντρο κι έπειτα θα γκρεμίσω τη μάντρα, κι ο κήπος μου θα μείνει για πάντα παιχνιδότοπος για τα παιδιά». Μετάνιωνε στ' αλήθεια πολύ γι' αυτό που είχε κάνει.

Κατέβηκε λοιπόν τη σκάλα, άνοιξε αθόρυβα την εξώπορτα και βγήκε στον κήπο. Μα μόλις τον είδαν τα παιδιά, τρώμαξαν όλα τόσο πολύ, που το 'βαλαν στα πόδια, και στον κήπο ξανάγινε χειμώνας.

Μόνο το αγοράκι δεν έτρεξε να φύγει, γιατί το τύφλωναν τα δάκρυα και δεν είδε το γίγαντα να έρχεται. Κι ο γίγαντας το πλησίασε κλεφτά από πίσω, το πήρε απαλά στο χέρι του και το απόθεσε πάνω στο δέντρο. Και το δέντρο αμέσως μπουμπούκιασε, και τα πουλιά ήρθαν και τραγούδησαν πάνω στα κλαδιά του, και το αγοράκι άπλωσε τα δυο του χέρια, τα τύλιξε γύρω απ' το λαιμό του γίγαντα και τον φίλησε.

Τ' άλλα παιδιά, όταν είδαν ότι ο γίγαντας δεν ήταν πια κακός, γύρισαν τρέχοντας πίσω και μαζί τους ήρθε κι η άνοιξη. «Είναι δικός σας ο κήπος τώρα, παιδάκια» είπε ο γίγαντας, και πήρε ένα μεγάλο τσεκούρι και γκρέμισε τη μάντρα. [...].

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

1^η δραστηριότητα

Να χωρίσετε σε ενότητες το παραπάνω κείμενο λαμβάνοντας υπόψη σας τις τρεις σκηνές στις οποίες διαιρείται η αφήγηση:

1^η σκηνή: Τα παιδιά παίζουν στον κήπο του γίγαντα, 2^η σκηνή: Ο ερχομός της άνοιξης, 3^η σκηνή: Η «άνοιξη» στη καρδιά του γίγαντα.

(15 μονάδες)

2^η δραστηριότητα

α) Η αφήγηση του λογοτεχνικού αυτού παραμυθιού χρησιμοποιεί συμβολισμούς για να αποδώσει βαθιά νοήματα. Προσπαθήστε να τα αποκωδικοποιήσετε αποκρυπτογραφώντας τι συμβολίζει ο γίγαντας, τι συμβολίζουν τα παιδιά, τι συμβολίζει ο κήπος και τέλος τι συμβολίζουν ο χειμώνας και η άνοιξη στον κήπο του.

(10 μονάδες)

β) Να αναγνωρίσετε τα ακόλουθα σχήματα λόγου:

«η παγωνιά και το χιόνι χόρευαν ανάμεσα στα δέντρα»

«Ηχούσε τόσο γλυκιά στ' αυτιά του σαν να περνούσαν από κει οι μουσικοί του βασιλιά»

«το τύφλωναν τα δάκρυα»

(3 μονάδες)

γ) Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούν τις ανάγκες της αφήγησης στο κείμενο που διαβάσατε;

(2 μονάδες)

3^η δραστηριότητα

Η ανάγνωση του παραπάνω κειμένου σας προβληματίσε και σας έβαλε σε σκέψεις σχετικά με το θέμα των ανθρώπινων σχέσεων και της φιλίας. Αναπτύξτε τις σκέψεις σας σχετικά με την αναγκαιότητα της γνήσιας φιλίας με τον τρόπο που εσείς την αντιλαμβάνεστε σε ένα ενιαίο κείμενο (μια παράγραφο) 150 λέξεων.

(20 μονάδες)

Επιμέλεια Θεμάτων: Νεοφυτίδου Ιωάννα